eco groen

natuurtoets

Natuurtoets VKA herinrichting Folding Boxboard en groenstrook Het Haagje, Eerbeek

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Provincie Gelderland

Status

Definitief

advies & ingenieursbureau

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets VKA herinrichting Folding Boxboard en groenstrook Het Haagje, Eerbeek

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
22-025	2 augustus 2022	Definitief

Auteur(s)

R. (Rutger) Olthof & S. (Silvio) Lindhout

Tweede lezer

M. (Marco) van der Sluis

Opdrachtgever

Provincie Gelderland

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Olthof, R. & Lindhout, S. (2022). Natuurtoets VKA herinrichting Folding Boxboard en groenstrook Het Haagje, Eerbeek. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 22-025. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting 1

1. Inleiding 3
1.1 Aanleiding en doelstelling 3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling 3
1.3 Leeswijzer 4

2. Kader en methode 5
2.1 Wettelijk kader 5
2.2 Onderzoeksmethode 6

3. Bescherming van gebieden en houtopstanden 14
3.1 Natura 2000 14
3.2 Gelders Natuurnetwerk 14
3.3 Houtopstanden 14

4. Soortbescherming 15
4.1 Flora 15
4.2 Zoogdieren 16
4.3 Vogels 21
4.4 Amfibieën 24
4.5 Vissen 24
4.6 Overige soortgroepen 26

5. Geraadpleegde bronnen 27

Bijlagen

Bijlage 1 – Verspreidingskaart beschermde soorten

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De provincie Gelderland is voornemens om in samenwerking met de gemeente Brummen, gemeente Apeldoorn en industriekern Eerbeek-Loenen de omgeving van Eerbeek toekomstbestendig te maken. Om dit mogelijk te maken wordt gewerkt aan een groot aantal projecten. Binnen het project Eerbeek-Loenen vindt onder andere herinrichting van het fabrieksterrein en de directe omgeving plaats van Folding Boxboard Eerbeek B.V. (FBE). Onderdeel daarvan is de aanleg van een nieuwe weg als aan- en afrijdroute voor het vrachtverkeer van en naar FBE. Omdat uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, heeft de provincie Gelderland Ecogroen gevraagd om een natuurtoets uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van mogelijke beschermde en/of zeldzame natuurwaarden. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten beschreven van een toetsing aan natuurwetgeving en -beleid.

Bescherming van gebieden en houtopstanden

- Het plangebied ligt op circa 700 meter afstand van Natura 2000-gebied. Directe negatieve gevolgen worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) gevolgen (met uitzondering van stikstofdepositie) worden gezien de aard en omvang van de ingreep en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur eveneens uitgesloten.
- Het plangebied ligt op circa 230 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk. Vanwege de aard van de beoogde ingreep en de tussenliggende afstand worden negatieve effecten op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN/GO uitgesloten.
- Houtopstanden binnen het plangebied vallen niet onder de dekking van de Wet natuurbescherming. Wel zijn de kapregels van de gemeente Brummen van toepassing.

Soortbescherming

- Binnen het plangebied zijn drie verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig in de woningen aan de Coldenhovenseweg 22 (zomer- en een paarverblijfplaats) en Kloosterstraat 19 (één paarverblijfplaats). De woningen blijven behouden, waardoor geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk minder frequent gebruikte verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig in woningen Kloosterstraat 5 en Volmolenweg 10. Door de sloop van deze woningen gaan mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter verloren.
- Binnen het plangebied zijn twee jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus aanwezig. Eén huismusnest in de woning aan de Coldenhovenseweg 38 en één in de woning Volmolenweg 10. Beide woningen worden gesloopt waardoor de twee jaarrond beschermde nesten van huismus gaan.
- In de Eerbeekse beek zijn diverse beekprikken en paai- en opgroeiplekken van beekprik aangetroffen. Bij toekomstige werkzaamheden in of aan de Eerbeekse beek gaat mogelijk leefgebied van beekprik verloren.
- Binnen het plangebied zijn diverse algemene vogelsoorten broedend aangetroffen of te verwachten. Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden nesten van deze vogels mogelijk verstoord of beschadigd.

Advies en vervolgstappen

- Het onderdeel ‘soortbescherming’ van de Wet natuurbescherming staat de wijziging van de bestemming niet in de weg indien onderstaande adviezen worden opgevolgd.
- Voor de sloop van de woningen op de adressen Volmolenweg 10, Coldenhovensestraat 38 en Kloosterstraat 5 en werkzaamheden in de Eerbeekse beek is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor beekprik, huismus en steenmarter. Wanneer nestplaatsen van huismus, verblijfplaatsen van steenmarter en leefgebied van beekprik tijdens de werkzaamheden verloren gaan, is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft als leefgebied voor de soort, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen en gemitigeerd worden.
- Werkzaamheden mogen geen broedplaatsen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen. Dit is mogelijk door de werkzaamheden uit te voeren tussen half oktober en half februari. Wanneer werkzaamheden buiten deze periode worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van algemene nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie een provinciale vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De provincie Gelderland is voornemens om in samenwerking met de gemeente Brummen, gemeente Apeldoorn en industriekern Eerbeek-Loenen de omgeving van Eerbeek toekomstbestendig te maken. Om dit mogelijk te maken wordt gewerkt aan een groot aantal projecten. Binnen het project Eerbeek-Loenen vindt onder andere herinrichting van het fabrieksterrein en de directe omgeving plaats van Folding Boxboard Eerbeek B.V. (FBE; voorheen Mayr Melnhof). Onderdeel daarvan is de aanleg van een nieuwe weg als aan- en afrijdroute voor het vrachtverkeer van en naar FBE.

Omdat uitvoering van dit plan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, heeft de provincie Gelderland Ecogroen gevraagd om een natuurtoets uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van mogelijke beschermde en/of zeldzame natuurwaarden. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is al eerder natuuronderzoek uitgevoerd (Olthof, 2021a, 2021b; Peterman, 2021). Op basis van het gekozen voorkeursalternatief voor herinrichting en ontsluiting FBE is nog een nadere toetsing gewenst, gebaseerd op de aanvullende initiatieven. In voorliggende rapport worden de methodiek en de uitkomsten van een toetsing aan natuurwetgeving en -beleid beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het nieuwe tracé van de weg loopt door de huidige groenstrook langs Het Haagje waar de Eerbeekse beek loopt. De Eerbeekse beek wordt ten behoeve van het plan verlegd. De volgende herinrichtingsmaatregelen vinden (mogelijk) plaats binnen het plangebied:

Op en rondom het fabrieksterrein

- Komst van een nieuwe ontsluitingsroute.
- Uitbreiding van het papierfabrieksterrein richting het westen om o.a. de opslag van houtchips mogelijk te maken.
- Komst van een nieuwe parkeerplaats binnen het fabrieksterrein.
- Komst van een (nieuw) portiergebouw, sprinklertank en pomphuis in de zuidwestelijke hoek van het fabrieksterrein.
- Realisatie van groene geluidswanden aan de zuidzijde en zuidwestzijde van het terrein van FBE. De wanden krijgen een hoogte variërend van vier tot zeven meter. De wanden hebben een geluidswerende functie en krijgen een groene uitstraling (begroeid met gevelbeplanting).
- De strook langs de Poelkampstraat of Kloosterstraat wordt groen ingericht.
- Sloop van de woningen Volmolenweg 10 en 18 om ruimte te maken voor de nieuwe ontsluitingsweg.
- Sloop van de woning Kloosterstraat 5 om ruimte te maken voor de houtchipopslag.
- Sloop van de woningen Coldenhovensestraat 36 en 38 vanwege de komst van de groenzone.

Langs het Haagje

- Komst van een nieuwe ontsluitingsroute.

- Verleggen van de Eerbeekse beek. De beek komt niet meer binnen het fabrieksterrein te liggen. De beek zal waar nodig beleemd worden om te voorkomen dat beekwater wegzakt in de bodem. Daarnaast wordt de beek ingericht met afwisselend slib/grind bodem en afwisseling in substraat en stroomsnelheid.
- Opnieuw inrichten van de groenzone met o.a. aanplant van autochtoon plantgoed en de komst van een grondwal welke ook beplant gaat worden.
- Komst van een wandelpad.

In figuur 1 is het gebied weergegeven waarbinnen de herinrichtingsmaatregelen uitgevoerd gaan worden.

Figuur 1.1 *Het plangebied (rood omlijnd). Bron: Provincie Gelderland.*

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden en houtopstanden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of, en zo ja, welke, vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld. In bijlage 1 zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek opgenomen.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2021). Conform de uitvraag wordt niet getoetst aan de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dit thema wordt door de provincie Gelderland separaat getoetst. In kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen

van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)
Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro; Overheid, 2020) en uitgewerkt in provinciale verordeningen (Provincie Gelderland, 2022a). In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN (in Gelderland het GNN), waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een ‘nee, tenzij’-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN niet toegestaan is. De provinciale regels van Gelderland over het GNN gelden alleen voor gronden binnen het GNN. Als gevolg van jurisprudentie (201509359/1/R1) is het wel nodig -in het kader van goede ruimtelijke ordening- te waarborgen dat een plan de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN niet aantast.

2.2 Onderzoeksmethode

Quickscanonderzoek

Gestart is met literatuuronderzoek om uit te zoeken welke beschermde soorten, houtopstanden en/of gebieden aanwezig zijn in en rondom het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), kaarten van Provincie Gelderland (2022b) en eerder in en rond het plangebied uitgevoerde onderzoeken in 2020 en 2021 (Olthof, 2021a ; Olthof, 2021b; Olthof & van der Sluis, 2021; Peterman, 2021). Voor het onderdeel houtopstanden is bepaald of bomen binnen het plangebied binnen of buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming zijn gelegen.

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor veldbezoeken die op 30 april 2020 (aangevuld op 23 februari 2021) zijn uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving tot 50 meter rondom het plangebied (het onderzoeksgebied) zijn onderzocht op beschermde natuurwaarden. Tijdens de veldbezoeken is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming.

Specifiek zijn bebouwing en bomen onderzocht op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en steenmarter en de geschiktheid voor jaarrond beschermde nesten van vogels en eekhoorn. Op basis van het literatuuronderzoek en de veldbezoeken is de potentie van het projectgebied voor beschermde soorten in beeld gebracht. Hieruit bleek dat aanvullend onderzoek nodig was voor vleermuizen, steenmarter, kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing), huismus, beekprik en teunisbloempijlstaart.

Aanvullend onderzoek naar steenmarter en kleine marterachtigen

Om vast te stellen welke functie het plangebied heeft voor steenmarter en kleine marterachtigen is een wildcameraonderzoek uitgevoerd, waarbij de handreiking van de provincie Noord-Brabant (Bouwens, 2017) is aangehouden. Op 3 juli 2020 zijn binnen het plangebied drie wildcamera's geplaatst bij de meest kansrijke landschapselementen (groenstructuren met mogelijke verblijfplaatsen; zie figuur 2.1). De wildcamera's zijn gemonteerd in een houten kast met een blikje vis als lokmiddel. Zes weken na het plaatsen zijn de camera's opgehaald. Tussentijds is de werking van de camera's op twee momenten gecontroleerd en zijn de geheugenkaarten en batterijen verwisseld. De verkregen beelden zijn vervolgens geanalyseerd om te kijken of steenmarter of kleine marterachtigen zijn vastgelegd. Daarnaast is tijdens het nachtelijke vleermuisonderzoek gelet op de aanwezigheid van nachtactieve zoogdieren zoals bunzing en steenmarter.

Aanvullend onderzoek naar vissen

De Eerbeekse beek binnen het plangebied is middels elektrisch vissen bemonsterd op het voorkomen van beschermde vissen (zie figuur 2.2). Daarnaast is de Eerbeekse beek ten zuiden van het plangebied ook bemonsterd op aanwezigheid van beekprik, omdat hier in 2018 larven van beekprik zijn vastgesteld (NDFF, 2022). Bij elektrisch vissen wordt een elektrisch stroomveld in het water gebracht door een negatieve pool in het water te hangen die een stroomveld vormt met een positieve pool op een metalen schepnet. Als een vis in contact komt met het elektrische veld wordt het zenuwstelsel beïnvloed en beweegt de vis zich richting de positieve pool. Op deze manier worden de vissen als het ware richting het net gezogen. Hierdoor blijven de beekbodem en opgroeiplekken van beekprik intact. Daarnaast is het met elektrisch vissen mogelijk om op een uniforme manier verschillende delen van de Eerbeekse beek te bevissen waardoor er een goed beeld van de verspreiding en dichtheden ontstaat. Het elektrisch visonderzoek is uitgevoerd door O.A.B. Nederland. Hierbij is gebruik gemaakt van een voor de Nederlandse situatie aangepast draagbaar visapparaat van Hans Grassle. Het visapparaat van Hans Grassle (vergelijkbaar met draagbaar visapparaat van Brettschneider) maakt gebruik van gelijkspanning en werkt op oplaadbare lithium-ion-batterijen.

Figuur 2.1 *Het plangebied (rood omlijnd) met de locaties van de wildcamera's (zwarte driehoeken) en het op vissen onderzochte beektraject (blauwe lijn). Bron kaart: OpenStreetMap.*

Aanvullend onderzoek teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is voor de voortplanting afhankelijk van warme (in de zon gelegen) plekken met de volgende plantensoort(en): (harig) wilgenroosje, teunisbloem sp., basterdwederik sp. en/of grote kattenstaart. Tijdens het onderzoek zijn groeiplaatsen van bovengenoemde waardplanten in kaart gebracht. In de periode half juni tot begin augustus zijn de rupsen te vinden op de waardplanten. Vervolgens kruipen de rupsen in de grond om daar te verpoppen. In de periode half juni – begin augustus is één

veldbezoek (op 1 juli 2020) uitgevoerd om aangetroffen waardplanten te inspecteren op rupsen, vraatsporen (gedeeltelijk ontbreken van bladeren en bloeiwijzen) en uitwerpselen op en onder waardplanten (zwarte korrels).

Aanvullend huismusonderzoek

Het aanvullend onderzoek naar huismus heeft zich gericht op het vaststellen van bewoonde nestlocaties en is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017c). Conform het kennisdocument zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 15 mei met een tussenperiode van minimaal 10 dagen (zie tabel 2.1). De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 30 april en 13 mei 2020 met gunstige weersomstandigheden.

Aanvullend gierzwaluwonderzoek

Volgens het kennisdocument gierzwaluw dienen minimaal drie inventarisatiemomenten in de periode juni-juli te worden uitgevoerd bij goed weer en in de avonduren, waarbij minimaal één bezoek plaatsvindt in de periode 20 juni – 7 juli (BIJ12, 2017e). Verder dient tussen de bezoeken minimaal 10 dagen te zitten. De onderzoeken hebben plaatsgevonden op 7 en 23 juni en 16 juli 2021 en zijn door maximaal vijf personen uitgevoerd in Onderzoeksgebied 2021 (zie tabel 2.2). De bezoeken zijn vanaf circa twee uur voor schemering gestart en duurden tot het invallen van de avondschemering. Tijdens de bezoeken zijn nestplaatsen van gierzwaluw geïnventariseerd aan de hand van in- en uitvliegende vogels, langsvliegende vogels die bekende nestplaatsen bezoeken en oudervogels (en hun jongen) die vanuit hun nestplaats roepen. Hierbij hebben we ook gebruik gemaakt van het afspelen van ‘giergeluiden’ van gierzwaluwen. Oudervogels en hun jongen die onder de pannen aanwezig zijn, reageren hierop en geven daarmee hun broedplaatsen prijs. Vanwege het bouwkundige constructie is voor de onderzochte gebouwen in de overige deelgebieden geen gericht onderzoek naar gierzwaluw uitgevoerd. In combinatie met de avondbezoeken voor vleermuizen in de periode 1 juni t/m 15 juli 2020 is vanaf circa een half uur voor het invallen van de schemering wel gelet op nestindicerend gedrag van gierzwaluwen. Juist de periode vanaf een half uur voor zonsondergang tot circa een half uur na zonsondergang valt voor gierzwaluw doorgaans in de piek qua invliegende vogels, roepende jongen en voerende oudervogels. Alle veldbezoeken zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (droog weer en weinig wind).

Aanvullend vleermuisonderzoek

Bebouwing binnen het plangebied is geschikt voor vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Voor vleermuizen zijn conform het vleermuisprotocol (NGB, 2021) en beschikbare kennisdocumenten (BIJ12, 2017a; BIJ12, 2017b) vijf inventarisatieronden uitgevoerd. Specifiek gaat het om drie nachtelijke bezoeken in de periode half mei - half juli gericht op kraam-/zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus - september gericht op baltsterritoria/paarverblijfplaatsen van (groepjes) vleermuizen.

Voor het vleermuisonderzoek is het plangebied in 2020 verdeeld in vijf deelgebieden (zie figuur 2.1). In 2021 is een aanvullend onderzoeksgebied direct ten oosten van de plangebiedsgrens onderzocht (zie ‘Onderzoeksgebied 2021’ in figuur 2.1). In de tabellen 2.2 t/m 2.7 zijn de vleermuisbezoeken per deelgebied weergegeven. Het avondbezoek in de paarperiode van 2020 en 2021 is gecombineerd uitgevoerd voor alle deelgebieden door één persoon. Naast verblijfplaatsen zijn tevens eventuele vliegroutes en (belangrijkste) foerageergebieden vastgesteld tijdens deze bezoeken, waarbij het hele plangebied is onderzocht.

Al deze bezoeken zijn in de ochtend- of avondschemering uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een batdetector die de mogelijkheid hebben om geluidsopnames te maken. Tijdens de nachtelijke bezoeken is tevens gelet op de aanwezigheid van overige nachtactieve soorten zoals steenmarter en bunzing. Daarnaast zijn oppervlaktewateren beschenen met een zaklamp om te zoeken naar amfibieën.

Figuur 2.2 *De deelgebieden (zwart omcirkeld) die zijn onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuizen. Paars omlijnd: onderzochte bebouwing. Bron kaart: PDOK.*

Tabel 2.1 *Overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken in het gehele gebied in 2020.*

Soortgroep	Datum	Aantal pers.	Weersomstandigheden
Huismus + quickscan	30-04-2020	1	18°C, half bewolkt, droog met af en toe een bui, weinig wind
Huismus	13-05-2020	1	13°C, helder, droog, weinig wind
Teunisbloempijlstaart	01-07-2020	2	17°C, bewolkt, miezerregen, weinig wind
Steenmarter en kleine marterachtigen; plaatsen cameravallen	03-07-2020	1	8°C, half bewolkt, droog, weinig wind
Steenmarter en kleine marterachtigen; 1ste controle cameravallen	21-07-2020	1	20°C, helder, droog, weinig wind
Steenmarter en kleine marterachtigen; 2de controle cameravallen	04-08-2020	1	19°C, bewolkt, droog, windstil
Steenmarter en kleine marterachtigen; ophalen cameravallen	19-08-2020	1	20°C, helder, droog, weinig wind
Elektrisch vissen	27-06-2020	1	21°C, bewolkt, droog, weinig wind

Tabel 2.2 *Overzicht van de uitgevoerde vleermuisbezoeken deelgebied papierfabriek*

Vleermuizen deelgebied papierfabriek			
Datum	*Begin-eindtijd*	*Weersomstandigheden*	*Pers.*
02-06-2020	21:30-23:30	14°C, half bewolkt, droog, weinig wind	2
01-07-2020	03:45-05:45	16°C, bewolkt, droog met af en toe miezer, windstil	2
06-07-2020	21:30-23:30	12°C, licht bewolkt, droog, windstil	1
26-08-2020	21:00-00:30	18°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
23-09-2020	05:15-07:15	10°C, licht bewolkt, droog, windstil	2

Tabel 2.3 *Overzicht van de uitgevoerde vleermuisbezoeken deelgebied Kloosterstraat 19/21*

Vleermuizen deelgebied Kloosterstraat 19/21			
Datum	*Begin-eindtijd*	*Weersomstandigheden*	*Pers.*
03-06-2020	21:30-23:30	14°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
22-06-2020	22:00-00:00	17°C, helder, droog, windstil	1
11-07-2020	03:30-05:30	9°C, licht bewolkt, droog, windstil	1
26-08-2020	21:00-00:30	18°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
24-09-2020	05:15-07:15	9°C, licht bewolkt, droog, matige wind	1

Tabel 2.4 *Overzicht van de uitgevoerde vleermuisbezoeken deelgebied Kloosterstraat 5*

Vleermuizen deelgebied Kloosterstraat 5			
Datum	*Begin-eindtijd*	*Weersomstandigheden*	*Pers.*
04-06-2020	21:30-23:30	12°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
01-07-2020	21:30-23:30	16°C, half bewolkt, droog, weinig wind	1
11-07-2020	03:30-05:30	9°C, licht bewolkt, droog, windstil	1
26-08-2020	21:00-00:30	18°C, half bewolkt, droog, matige wind	1

15-09-2020	05:00-07:00	12°C, helder, droog, windstil	1

Tabel 2.5 *Overzicht van de uitgevoerde vleermuisbezoeken deelgebied Coldenhovenseweg 36/38*

Vleermuizen deelgebied Coldenhovenseweg 36/38			
Datum	*Begin-eindtijd*	*Weersomstandigheden*	*Pers.*
04-06-2020	21:30-23:30	12°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
29-06-2020	22:00-00:00	17°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
06-07-2020	03:15-05:15	14°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
26-08-2020	21:00-00:30	18°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
15-09-2020	05:00-07:00	12°C, helder, droog, windstil	1

Tabel 2.6 *Overzicht van de uitgevoerde vleermuisbezoeken deelgebied Coldenhovenseweg 22/30*

Vleermuizen deelgebied Coldenhovenseweg 22/30			
Datum	*Begin-eindtijd*	*Weersomstandigheden*	*Pers.*
04-06-2020	21:30-23:45	12°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
01-07-2020	22:00-00:00	16°C, half bewolkt, droog, weinig wind	1
10-07-2020	03:15-05:30	16°C, bewolkt, droog, matige wind	1
26-08-2020	21:00-00:30	18°C, half bewolkt, droog, matige wind	1
23-09-2020	05:15-07:30	12°C, licht bewolkt, droog, weinig wind	1

Tabel 2.7 *Overzicht van uitgevoerde veldbezoeken in deelgebied Onderzoeksgebied 2021.*

Soortgroep	**Datum**	**Begin-eindtijd**	**Pers.**	**Weersomstandigheden**
Quickscan huidig projectge-bied en onderzoeksgebied 2021	23-02-2021	09:00-13:00	1	13°C, droog, bewolkt, matige wind
Huismus	15-04-2021	08:30-10:30	1	2°C, droog, bewolkt, windstil
Huismus	05-05-2021	07:30-08:30	1	5°C, droog, half bewolkt, matige wind
Gierzwaluw + vleermuizen + steenmarter	07-06-2021	20:00-00:00	5	21°C, droog, helder, weinig wind
Gierzwaluw	23-06-2021	20:00-22:15	1	16°C, droog, bewolkt, matige wind
Vleermuizen + steenmarter	29-06-2021	03:30-05:30	5	18°C, regen, bewolkt, weinig wind
Gierzwaluw + vleermuizen + steenmarter	16-07-2021	21:00-00:00	4	18°C, droog, bewolkt, weinig wind
Vleermuizen + steenmarter	26-08-2021	22:00-23:15	1	14°C, droog, half bewolkt, weinig wind
Vleermuizen + steenmarter	14-09-2021	05:00-07:00	5	12°C, droog, licht bewolkt, windstil

Analyse

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldonderzoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn en of het project negatieve gevolgen heeft op Natura 2000-gebieden, houtopstanden en/of het GNN/GO. Vervolgens is op basis van de voorgenomen werkzaamheden bepaald

welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het GNN/GO en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

3. Bescherming van gebieden en houtopstanden

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op circa 700 meter afstand ten zuiden van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen directe relatie met de Veluwe of verderop gelegen Natura 2000-gebieden. Directe negatieve gevolgen, waaronder oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) gevolgen, zoals licht of geluid worden gezien de aard en omvang van de werkzaamheden en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur eveneens uitgesloten. De indirecte gevolgen van stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. De werkzaamheden leiden - mogelijk met uitzondering van stikstofdepositie - niet tot significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe en andere Natura 2000-gebieden.

3.2 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt op 230 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Gezien de afstand tot aan GNN/GO en tussenliggende infrastructuur en bebouwing (wat een afschermende werking heeft) worden negatieve effecten op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN en GO op voorhand uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van GNN en GO zijn niet nodig.

3.3 Houtopstanden

Na raadpleging van de kaart bebouwde kom Wet natuurbescherming van de gemeente Brummen (waarbinnen Eerbeek valt) is gebleken dat het plangebied binnen de grens van de ‘bebouwde kom Wet natuurbescherming’ ligt. Het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming is daardoor niet van toepassing. Voor de kap van bomen binnen het plangebied gelden wel de (kap)regels van de gemeente Brummen. Voor het onderdeel houtopstanden is reeds een onderzoek uitgevoerd door Ecogroen. Daaruit is gebleken dat een omgevingsvergunning nodig is voor het kappen van bomen met een doorsnede van de stam vanaf 15 centimeter, gemeten op een hoogte van 130 cm boven het maaiveld. Voor de resultaten van het advies ten behoeve van de kap van bomen verwijzen we naar de bomenquickscan (Peterman, 2021).

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Beschermde soorten
De vegetatie in het plangebied bestaat uit plantsoen en spontane opslag van ruderale soorten. Aangetroffen zijn soorten als grote brandnetel, ridderzuring, gewone braam, stinkende gouwe, klimop, Canadese fijnstraal en witte dovenetel. Boomsoorten in het gebied zijn o.a. zomereik, diverse coniferen en gewone esdoorn. Watervegetatie in de Eerbeekse beek binnen het plangebied is beperkt en verspreid aanwezig en bestaat uit groeiplaatsen van gewoon sterrenkroos.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of planten soorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Invasieve exoten
Op het terrein van de papierfabriek is op één locatie het voorkomen van de ongewenste invasieve exoten is vastgesteld (zie figuur 4.1 voor de locatie). Het betreft een groeiplaats van reuzenbalsemien en van Aziatische duizendknoop van circa 25 m² bij de verruigde opgeworpen zandbult ten westen van de papierfabriek.

Aziatische duizendknopen en reuzenbalsemien zijn invasieve planten die van nature niet in Nederland thuis horen. Aziatische duizendknopen staan niet op de invasieve exotenlijst van de Europese Unie, waardoor bestrijding niet verplicht is. Voor reuzenbalsemien geldt vanuit de Wet natuurbescherming wel een beheersplicht. Beide soorten kunnen zich in de Nederlandse natuur snel vermeerderen, verdringen inheems plantensoorten en zorgen voor economische schade.

Het is nog onbekend of de genoemde standplaats bij de werkzaamheden ongemoeid blijft. Indien de standplaats bij de werkzaamheden verloren gaat, dan is het essentieel om een passende beheers- of bestrijdingsstrategie toe te passen. Voorkomen moet worden dat de soorten verspreid worden door bijvoorbeeld grondverzet.

Figuur 4.1 *Groeiplaats van invasieve exoten (gele stip) binnen het plangebied (rood omlijnd). Bron kaart: OSM.*

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren ‘onmisbaar’ en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn binnen het plangebied twee verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld in de woning aan de Coldenhovenseweg 22. Het betreft één zomerverblijf en één zomer- en paarverblijfplaats. Vermoedelijk gebruiken de vleermuizen de gevelpannen om hun verblijfplaatsen in het dak of de spouwmuur te bereiken. Op basis van een vastgesteld baltsterritorium is de verwachting dat ook in de woning aan de Kloosterstraat 19/21 een paarverblijfplaats aanwezig is van gewone dwergvleermuis. Overige verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Op basis van de voorgenomen plannen gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren waardoor vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen niet aan de orde zijn.

Foerageergebieden

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn verschillende foeragerende vleermuissoorten waargenomen zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Foeragerende vleermuizen zijn met name waargenomen in de beboste delen op de woonerven Kloosterstraat 19/21 en Coldenhovenseweg 22. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn echter geen onmisbare foerageergebieden binnen het plangebied vastgesteld. Zodoende zijn vervolgstappen voor foerageergebied van vleermuizen niet aan de orde.

Vliegroute

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn met name langsvliegende laatvliegers waargenomen boven de tuinen behorend bij de woningen Coldenhovenseweg 46 t/m 62 om vervolgens de vegetatie langs de Eerbeekse beek (tussen de Wethouders Sandersstraat en Poelkampstraat) te gebruiken als geleidend element. Dit wijst erop dat de tuinen en deze vegetatie onderdeel zijn van een vliegroute. Daarnaast is ook vastgesteld dat bebouwing buiten het plangebied, die aansluiten op de tuinen en vegetatie, onderdeel is van deze vliegroute. Van onmisbare vliegroutes is geen sprake gezien de aanwezigheid van alternatieve vliegroutes in de omgeving in de vorm van bomenrijen, bebouwing en tuinen die als geleidend element kunnen dienen. Als gevolg van de plannen gaat geen onmisbare vliegroute verloren.

<u>Bovenwettelijk advies</u>

Wel adviseren we om rekening te houden met de aanwezigheid van de vliegroute. Dit is mogelijk door verlichting tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige inrichting (zoals straatverlichting) aan te passen aan vleermuizen door gebruik te maken van amberkleurige verlichting of uitstraling van licht richting de vliegroute te voorkomen door (straat)verlichting de andere kant op te richten of af te schermen (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2 *Voorbeelden toepassen vleermuisvriendelijke verlichting. Links: gebruik amberkleurige verlichting. Rechts: afscherming licht*

Steenmarter

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van steenmarter (NDFF, 2022). De dichtstbijzijnde waarneming betreft een dood exemplaar in 2020 op circa 640 meter afstand ten zuiden van het plangebied. In het plangebied is potentieel leefgebied van steenmarter aanwezig (zie figuur 4.3). Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in dichte struwelen, takken- en puinhopen of schuren/gebouwen. Daarnaast wordt het plangebied mogelijk ook als foerageergebied gebruikt.

Figuur 4.3 *Potentiële verblijfplaatsen van steenmarter in bebouwing en puinhopen binnen het plangebied. Foto's: Ecogroen.*

Tijdens het aanvullend onderzoek is steenmarter meerdere keren op twee verschillende camera's vastgelegd (zie figuur 4.4). Camera 1 heeft op twee momenten (6 en 15 juli 2020) over een periode van enkele seconden een (passerende) steenmarter vastgelegd (zie figuur 2.1 voor de locaties van de camera's). Camera 2 heeft op vijf momenten (4, 9, 19, 25 en 31 juli 2020) een steenmarter waargenomen. Op de foto's van 4 en 9 juli is te zien dat steenmarter enkele minuten lang in de buurt van de camera blijft hangen. Op de overige momenten is sprake van een passerende steenmarter. Op camera 3 is steenmarter niet waargenomen. Daarnaast is steenmarter tijdens het nachtelijke onderzoek meerdere malen waargenomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Overige sporen zoals uitwerpselen of prooiresten zijn niet aangetroffen.

Figuur 4.4 *Steenmarter vastgelegd op 4 juli 2020 met wildcamera 2.*

Verblijfplaatsen

Het territorium van een steenmarter kan 80 tot 700 hectare groot zijn maar is in de stad vaak kleiner (Zoogdiervereniging, 2021). Binnen het territorium maakt de steenmarter gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen. In het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid van belangrijke verblijfplaatsen van steenmarter. Zo zijn tijdens de vleermuisbezoeken - waarbij langdurig rond de gebouwen is gepost - geen waarnemingen gedaan van steenmarters met een binding met de gebouwen in het plangebied (bijvoorbeeld steenmarters die in of uit gebouwen kruipen of op daken lopen). Ook zijn tijdens de veldbezoeken geen sporen van steenmarters als latrines of prooiresten aangetroffen. Vanwege de omvang vormt het plangebied naar verwachting een beperkt onderdeel van het territorium van steenmarter en wordt binnen het territorium het merendeel van de verblijfplaatsen van steenmarter buiten het plangebied verwacht. Op basis van de gebouwkenmerken en aanwezigheid van geschikte openingen is binnen het plangebied aanwezigheid van minder frequent gebruikte verblijfplaatsen van steenmarter in de woningen Kloosterstraat 5, 19 en 21, Volmolenweg 10 en Coldenhovenseweg 22, 36 en 38 niet uitgesloten. Verblijfplaatsen kunnen met name aanwezig zijn in moeilijk te inspecteren ruimten als de ruimte tussen dakpannen en dakbeschot. Op basis van de huidige plannen gaan door sloopwerkzaamheden mogelijk minder frequent gebruikte verblijfplaatsen van steenmarter verloren in de woningen Kloosterstraat 5 en Volmolenweg 10. Geadviseerd wordt om bij sloop van deze twee woningen proactief om te gaan met steenmarter:

- Vraag ontheffing Wet natuurbescherming aan bij bevoegd gezag (provincie Gelderland). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke (verwachte) functie het plangebied heeft voor steenmarter, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
- Bij de planning van de sloop dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare voortplantingsperiode van steenmarter om verstoring in de meest kwetsbare periode te voorkomen. Normaliter is de meest geschikte periode voor het uitvoeren van (sloop)werkzaamheden 1 augustus - 1 maart.
- Controleer of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn voor steenmarter in te slopen geschikte gebouwen voor steenmarter.
- Breng vervangende verblijfplaatsen voor steenmarter aan als daadwerkelijk sprake is van verlies van één of meer verblijfplaatsen. De verblijfplaats wordt opgebouwd uit een bodem (eventueel een verhoging van stoeptegels) met een isolerende laag riet of hooi. Hierop wordt een nestkast of een ruimte van

betonnen u-elementen of stoeptegels geplaatst met een binnenruimte van circa 20x20 centimeter en een ingang met een doorsnede van circa 8 centimeter. Alternatief is om een marterhoop op te bouwen uit gestapelde stammen en dikke takken van minimaal een meter hoog. De hoop wordt voorzien van een isolerende laag riet of hooi en afgedekt met grond en takken.
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een steenmarterdeskundige.

Ontheffing voor steenmarter wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend, waarbij vooral de (on)mogelijkheid om alternatieve voorzieningen aan te brengen bepalend is voor het al dan niet verlenen van de ontheffing. Aan de ontheffingsvoorwaarde kan gezien onderstaande criteria worden voldaan, waardoor de ontheffing verleend kan worden:
- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden door het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen voor steenmarter en steenmarters tijdens het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden te ontzien door de werkzaamheden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode uit te voeren.
- Het belang van de sloop van de bebouwing kan worden onderbouwd met het volgende belang: In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.
- Het ontbreken van alternatieven kan onderbouwd worden door aan te geven dat vervangende nieuwbouw een duurzame oplossing vormt voor de ontstane ongewenste situatie (o.a. met leegstand en asbest).

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van steenmarter.

Foerageergebied
In het plangebied is foerageergebied voor steenmarter aanwezig. Dit is echter maar een beperkt deel van het foerageergebied binnen het territorium (een steenmarter kan gedurende één nacht wel 10-15 kilometer afleggen (Zoogdiervereniging, 2021). In de omgeving is in tuinen, bosgebied en agrarisch landschap veel meer geschikt foerageergebied voorhanden. Er gaat derhalve geen onmisbaar foerageergebied voor steenmarter verloren. Vervolgstappen ten aanzien van foerageergebied voor steenmarter zijn niet aan de orde.

Kleine marterachtigen
In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bunzing en wezel (NDFF, 2022). De dichtstbijzijnde waarneming betreft een foeragerende bunzing in 2014 op circa 950 meter afstand ten zuiden van het plangebied. Waarnemingen van hermelijn ontbreken. In het plangebied is potentieel leefgebied van kleine marterachtigen aangetroffen. Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in ruig begroeide delen met dichte vegetatie, oude konijnen- of muizenholen, takken- en puinhopen of oude schuren/gebouwen. Daarnaast wordt het plangebied mogelijk ook als foerageergebied gebruikt.

Tijdens het aanvullend onderzoek middels cameravallen zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen. Aangenomen kan worden dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van leefgebied van kleine marterachtigen. Bij toekomstige werkzaamheden gaan geen verblijf- of rustplaatsen of

foerageergebied van kleine marterachtigen verloren. Vervolgstappen voor kleine marterachtigen zijn daarom niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Op basis van habitateisen, terreinkenmerken, het veldonderzoek en verspreidingsgegevens worden verblijfplaatsen van overige zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals das en boommarter) uitgesloten.

Wel zijn in (de directe omgeving van) het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten met provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere rosse woelmuis, gewone bosmuis, egel en huisspitsmuis. Bij toekomstige ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Gelderland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1). Van veel vogelsoorten zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in provincie Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Huismus

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van huismussen bekend (NDFF, 2022). Binnen het plangebied zijn potentiële nestlocaties van huismus aanwezig onder de dakpannen van de woningen. Tijdens het aanvullend huismusonderzoek zijn in het plangebied twee huismusnesten aangetroffen. Eén nest bij de woning Coldenhovenseweg 38. Bij deze woning is huismus nestelend aangetroffen in één van de huiszwaluwkunstnesten aan de achterzijde van de woning (zie figuur 4.5). Het andere nest bevindt zich onder de dakpannen bij de woning Volmolenweg 10. Overige nestplaatsen van huismus zijn binnen het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Figuur 4.5 *Locatie aangetroffen huismusnesten (rode pijlen). Links: in het rechter kunstnest aan de Coldenhovenseweg 38. Rechts: onder het dak aan de Volmolenweg 10. Foto's: Ecogroen.*

Op basis van de huidige plannen gaan door sloopwerkzaamheden beide huismusnesten verloren en zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Wanneer de nestplaats van huismus verloren gaat is het een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk; deze dient te worden aangevraagd bij bevoegd gezag (provincie Gelderland). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor huismus, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
- Bij de planning van de sloop/ nieuwbouw dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van huismus om verstoring in de meest kwetsbare periode te voorkomen. Normaliter is de meest geschikte periode voor het uitvoeren van (sloop)werkzaamheden 1 september – 1 maart (weersafhankelijk).
- Ter vervanging van de te verwijderen nestplaatsen dienen vervangende nestplaatsen te worden gerealiseerd. Om de periode tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen, kunnen als tijdelijke voorziening huismusnestkasten opgehangen worden. De kasten dienen in de meeste gevallen minimaal drie maanden voorafgaand aan de sloop geplaatst te worden. Daarnaast dienen in de nieuwbouw of in omliggende gebouwen permanente verblijven aangebracht te worden in de vorm van bijvoorbeeld neststenen of het verhoogd aanbrengen van vogelschroot.
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een vogeldeskundige.

Ontheffing voor huismus wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend, waarbij vooral de (on)mogelijkheid om alternatieve voorzieningen aan te brengen bepalend is voor het al dan niet verlenen van de ontheffing. Aan de ontheffingsvoorwaarde kan gezien onderstaande criteria worden voldaan, waardoor de ontheffing verleend kan worden:

- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden door het realiseren van nieuwe nestplaatsen en huismussen tijdens het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden te ontzien door de werkzaamheden buiten het kwetsbare broedseizoen uit te voeren.

- Het belang van de sloop van de bebouwing kan worden onderbouwd met het volgende belang: In het belang van volksgezondheid en Ter bescherming van flora en fauna.
- Het ontbreken van alternatieven kan onderbouwd worden door aan te geven dat vervangende nieuwbouw een duurzame oplossing vormt voor de ontstane ongewenste situatie (o.a. met leegstand en asbest).

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van huismus.

Gierzwaluw

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van gierzwaluw bekend (NDFF, 2022). Binnen het plangebied zijn potentiële nestlocaties van gierzwaluw aanwezig onder de dakpannen van de woningen langs de Volmolenweg en Coldenhovensestraat (deelgebied Onderzoeksgebied 2021). Tijdens het aanvullend gierzwaluwonderzoek in 2021 zijn in deelgebied Onderzoeksgebied 2021 geen nestlocaties waargenomen. Op basis van de bouwkundige constructie, het uitgevoerde onderzoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden ook geen nestlocaties verwacht in de overige woningen binnen het plangebied. Hieruit wordt geconcludeerd dat in het plangebied geen nestplaatsen voor gierzwaluwen aanwezig zijn. Vervolgstappen ten aanzien van de gierzwaluw zijn niet aan de orde.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten worden op basis van het ontbreken van geschikte nestplekken (o.a. door afwezigheid van geschikte bebouwing), het uitgevoerde onderzoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet in of in de directe omgeving van het plangebied verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Overige vogels

In bebouwing en bomen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele vogelsoorten als houtduif, merel, kauw, ekster, roodborst, vink, Turkse tortel.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoren is echter alleen verboden wanneer de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor de te verwachten soorten kan verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het dus van belang of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Houtduif en merel kunnen tot in half november broedsels beginnen, maar ook al voor half februari starten met nestelen. Daarom adviseren we – zeker wanneer werkzaamheden binnen de periode van half februari – half november worden gestart - om een broedvogelcontrole uit te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt bepaald of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten

van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens wordt voortplanting en overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder vrijstelling (zoals poelkikker en rugstreeppad) uitgesloten.

Wel is voortplanting van algemene soorten amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander te verwachten in de Eerbeekse beek en de vijver bij de woningen Coldenhovenseweg 22 en 30. Overwintering van deze soorten is binnen het plangebied te verwachten in (muizen)holen, strooisellagen en onder struiken en hagen. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. Voor deze amfibieën geldt daarnaast vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Vissen

Beekprik

In de omgeving van het plangebied is in de Eerbeekse beek het voorkomen van beekprik bekend (NDFF, 2022). Waarnemingen zijn bekend in het beektraject tussen de Poelkampstraat en het Kerkpad. Tijdens het visonderzoek zijn op zes verschillende locaties (zowel binnen als buiten het plangebied) in totaal 210 beekprikken gevangen (zie bijlage 1 voor de locaties). Alle vangsten betroffen larven van beekprik (zie tabel 4.1 en figuur 4.6), waarbij het merendeel van de larven zijn gevangen op plekken waar het beektraject wat breder is (bovenstrooms). Dit is het beektraject buiten het plangebied tussen de Poelkampstraat en het Kerkpad.

In het onderzochte beektraject zijn op drie verschillende plekken geschikte paaiplekken aangetroffen (zie bijlage 1). Paaiplekken bestaan uit plaatsen met voldoende stroomsnelheid en geschikt bodemsubstraat in de vorm van kiezels met een diameter tot 15mm. Deze plekken zijn aangetroffen op ondiepe stukken van de beek (10-20cm) waar het water net stroomafwaarts iets gestuwd werd en dus sneller stroomde (zie figuur 4.7). Overige delen van de Eerbeekse beek worden gebruikt als opgroeigebied voor larven en als migratie-route om te migreren van en naar paaiplekken.

Tabel 4.1 Aantal gevangen beekprikken tijdens elektrisch visonderzoek opgedeeld in leeftijdsklassen.

Beek	Totaal	Larve 0 -5 cm	Larve 6 -10 cm	Larve >11 cm	Adult	Totale lengte bemonsterde beektraject
Eerbeekse beek	210	17	187	6	0	Circa 1,5 km

Figuur 4.6 *Gevangen larven van de beekprik. Foto: OAB, 2020.*

Figuur 4.7 *Geschikte paaiplekken voor beekprik door de aanwezigheid van stroming en kiezelsubstraat. Bron: Ecogroen, 2020.*

Op basis van de huidige plannen gaat bij het verleggen van de beek leefgebied (o.a. één paaiplek) van beekprik verloren. Omdat leefgebied tijdens de werkzaamheden verloren gaat of verplaatst wordt, zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Wanneer leefgebied van beekprik tijdens de werkzaamheden verloren gaat, is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk; deze dient te worden aangevraagd bij bevoegd gezag (provincie Gelderland). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor leefgebied, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken.
- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september tot en met december (alleen bij een grondtemperatuur boven 0°C), buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van beekprik. Afhankelijk

van de lokale omstandigheden kunnen werkzaamheden eventueel ook in januari tot halverwege maart uitgevoerd worden als blijkt dat (nog) geen paai van beekprik plaatsvindt.
- Vissen worden voorafgaand aan de werkzaamheden zoveel mogelijk weggevangen middels elektrisch vissen en minimaal 1 kilometer in bovenstroomse richting in geschikt leefgebied uitgezet.
- Zand of slib dat op de kant wordt gebracht en droog te zetten delen worden direct en met voldoende mankracht geïnspecteerd op de aanwezigheid van vissen, larven van beekprik of ander waterleven. Indien deze worden aangetroffen worden deze bovenstrooms (1 kilometer afstand) in geschikt leefgebied weer uitgezet.
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een beekprikdeskundige.

Ontheffing voor beekprik wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend, waarbij vooral de (on)mogelijkheid om nieuw leefgebied te creëren bepalend is voor het al dan niet verlenen van de ontheffing. Aan de ontheffingsvoorwaarde kan gezien onderstaande criteria worden voldaan, waardoor de ontheffing verleend kan worden:
- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden doordat bij aanpassingen aan de beekloop eenvoudig meer geschikt leefgebied gecreëerd kan worden voor beekprik (nu hoofdzakelijk beschoeide oevers aanwezig) en beekprik tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden ontzien kan worden door de werkzaamheden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode uit te voeren. Zo is reeds een landschapsplan opgesteld wat rekening houdt met de aanwezigheid van beekprik (Provincie Gelderland, 2022c).
- Aanpassingen aan de beekloop kunnen worden onderbouwd met het volgende belang: In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.
- Het ontbreken van alternatieven kan onderbouwd worden door aan te geven dat aanpassing van de beek-loop een duurzame oplossing vormt voor de huidige, ongewenste situatie (beek met beschoeide oevers).

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van beekprik.

Overige vissoorten

Op basis van het onderzoek, de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens worden overige beschermde vissoorten niet binnen het onderzoeksgebied verwacht. Wel zijn algemene vissoorten te verwachten en vastgesteld zoals driedoornige stekelbaars en bermpje.

4.6 Overige soortgroepen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen en ongewervelden (zoals levendbarende hagedis en teunisbloempijlstaart). Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, Juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

Bouwens, S. (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging Rapport 2017.32, Nijmegen.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Olthof, R. (2021a). Jaarrond natuuronderzoek Eerbeek-Loenen t.b.v. inpassingsplan Mayr-Melnhof Eerbeek. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-293. Ecogroen bv Zwolle.

Olthof, R. (2021b). Soortgericht onderzoek bebouwing Eerbeek. Notitie 21-089. Ecogroen bv Zwolle.

Olthof, R. & M. van der Sluis (2021). Jaarrond natuuronderzoek Eerbeek-Loenen t.b.v. inpassingsplan Logistiek Centrum Eerbeek. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-293A. Ecogroen bv Zwolle.

Peterman, P. (2021). Bomenquickscan Mayr-Melnhof, Eerbeek. Notitie 21-089. Ecogroen bv Zwolle.

Provincie Gelderland (2022c). Landschapsplan Folding Boxboard Eerbeek en omgeving. Ingezien in juni 2022.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierenvereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021.

Internet

(Bomenstichting (2022). Portaal monumentale bomen landelijk register (https://bomen.meetnetportaal.nl). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

Gemeente Brummen (2022). Vrijstellingsregels kappen (https://www.brummen.nl/inwoner-en-ondernemer/vergunning-of-melding/vrijstellingsregels-kappen.html). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

NDFF (2022). NDFF uitvoerportaal (https://ndff-ecogrid.nl). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

Overheid (2020). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378).

Overheid (2021). Wet natuurbescherming (https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552)

Provincie Gelderland (2022a). Omgevingsverordening Gelderland, geconsolideerd februari 2022.

Provincie Gelderland (2022b). Atlas van de provincie Gelderland. (https://gldanders.planoview.nl/planoview/)

RAVON (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse amfibieën, reptielen en vissen (http://www.ravon.nl). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

Sovon (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse vogels (http://www.sovon.nl). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

Zoogdiervereniging (2022). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (http://www.zoogdiervereniging.nl). Laatste raadpleging op 7 februari 2022.

Bijlagen

Bijlage 1 – Verspreidingskaart beschermde soorten

Legenda

- Projectgebied
- gewone dwergvleermuis - baltsterritorium
- gewone dwergvleermuis - zomerverblijfplaats
- gewone dwergvleermuis - zomer- en paarplaats
- gierzwaluw - nestplaats
- huismus - nestplaats
- laatvlieger - zomerverblijfplaats
- steenmarter - levend exemplaar
- steenmarter - verblijfplaats

Beekprik (aantal)

- <10
- 10-20
- 20-100
- >100
- Paaiplekken
- Onderzocht beektraject

Project
Herinriching FBE en VKA 't Haagje, Eerbeek

Onderwerp
Resultaten ecologisch onderzoek

Datum	Schaal	Opdrachtgever
09-02-2022	**1:2600**	**Provincie Gelderland**
Versie	Kaartondergrond	Getekend door
DO	**OpenTopo/PDOK**	**S. Lindhout**
Kaartnummer	Formaat	Projectnummer
1/1	**A3, staand**	**22-025**

Zuiderzeelaan 53
8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau